

อักษรในภาษาบาลี

อักษรในภาษาบาลีมี ๔๑ ตัว แบ่งเป็นสระ ๘ พยัญชนะ ๓๓

สระ ๘ ตัว คือ อ อา อิ อี อุ ู เอ โอ

รัสสะ และ ทิมะ

สระมีเสียงสั้น ๓ ตัว คือ อ อิ อุ เรียกว่า รัสสะ

สระมีเสียงยาว ๕ ตัว คือ อา อี ู เอ โอ เรียกว่า ทิมะ

ไม่ใช่รัสสะ แต่ออกเสียงเหมือนรัสสะ

เอ และ โอ สองตัว เมื่อมีพยัญชนะตัวสกดอยู่เบื้องหลัง

เช่น เอ - เสยโย

โอ - โสตุถิ

มาตรา คือ ระยะเวลาออกเสียง

(อจฺจฺราสงฺฆาตอกฺขินิมิตฺตสงฺฆาต คือ การตีคิ้วมือครั้งหนึ่งหรือกระพริบตาครั้งหนึ่ง)

สระเสียงสั้น หนึ่งมาตรา คือ อ อิ อุ

สระเสียงยาว สองมาตรา คือ อา อี ู เอ โอ

พยัญชนะทุกตัว ครึ่งมาตรา กุ ขุ เป็นต้น

พยัญชนะ

พยัญชนะมี ๓๓ ตัว แบ่งเป็น ๒ พวก คือ วรรณ และ อวรรณ

วรรณมี ๒๕ จัดเป็น ๕ วรรณ คือ

ก ข ค ฅ ง เรียกว่า ก วรรณ

จ ฉ ช ฌ ญ เรียกว่า จ วรรณ

ฎ ฏ ฐ ฒ ณ เรียกว่า ฎ วรรณ

ต ธ ฑ ฒ ฬ เรียกว่า ต วรรณ

ป พ พ ภ ม เรียกว่า ป วรรณ
อวรรณมี ๘ ตัว คือ ย ร ล ว ส ห พ ํ

พยัญชนะแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑. ปุพฺพาสยพฺยณฺชน คือ พยัญชนะที่อาศัยสระข้างหน้าออกเสียง มีหนึ่งตัว คือ ํ (พยัญชนะที่มีสระอยู่ข้างหน้า คือ นิคคหิต)
๒. ปฺราสยพฺยณฺชน คือ พยัญชนะที่อาศัยสระข้างหลังออกเสียง มี ๓๒ ตัว คือ ตั้งแต่ ก ถึง พ (พยัญชนะที่มีสระอยู่ข้างหลัง คือ พยัญชนะที่เหลือ)

พยัญชนะสังโยค

สฺรานนฺตฺริตานิ พฺยณฺชนานิ สํโยโค

อ.พยัญชนะ ท. อันไม่มีสระคั่นในระหว่าง ชื่อว่า สังโยค

ปกกอก

คนตุวา

อินทฺริยํ

อ อา อี อี อู อู เอ โอ

a ā i ī u ū e o

ก ข ค ฃ ง

k kh g gh ṅ

จ ฉ ช ฌ ญ

c ch j jh ñ

ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ณ

ṭ ṭh ḍ ḍh ṇ

ต ฑ ฑ ฐ ฑ ฐ

t th ḍ dh ṇ

ป พ พ ภ ม

p ph b bh m

ย ร ล ว ส ห พ ํ

y r l | v s h ṁ

แบบฝึกหัดท้ายบท

๑. สระในภาษาบาลีมีเท่าไร อะไรบ้าง?
๒. พยัญชนะในภาษาบาลีมีเท่าไร อะไรบ้าง?
๓. สระเช่นไรเรียกว่า รัสสระ มีเท่าไร อะไรบ้าง?
๔. สระเช่นไรเรียกว่า ทีฆะ มีเท่าไร อะไรบ้าง?
๕. สระเช่นไรออกเสียงเหมือนรัสสระสระ จงยกตัวอย่าง?